

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Szerkesztő- s kiadóhivatal:
K.-Vásárhelyt a könyv-
nyomdában, Csik-Szeredán
T. Nagy Imre szerkesztő
lakásán.

Megjelenik: vasárnap, kedden, esütőtő-
kőn és szombaton.

Előfizetési díj: egy évre 6 frt, fél évre 3 frt,
negyed évre 1 frt 50 kr.

Hirdetések és nyílt-terek
árszabály szerint felvétel-
nek a kiadóhivatalban
Cs.-Szeredán és Kézdi-Vá-
sárhelyt.

Előfizetési felhívás.

Az 1881. december 18 án kelt s kiosztott felhívás értelmében előfizetést nyitunk a „Székelyföld“ című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 4-szer megjelenő hirlapra, a következő árakkal:

Egy évre 6 frt — kr.

Fél évre 3 frt — kr.

Negyed évre 1 frt 50 kr.

Lapunk első két száma mutatóványzámmal tekintendő.

A következő számok csak azoknak fognak megküldeni, a kik az előfizetési díjakat kellő időben beküldik vagy bizonyos időre lapunkat megrendelik és a mutatóványzámmal vissza nem juttatják.

Ugyanezért tisztelettel kérjük azokat, kik lapunk előfizetői sorába lépni nem kívánnak, hogy a mutatóványul megküldött számokat posta fordultával a kiadó hivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre szerkesztőhöz visszaküldeni méltóztassanak.

K.-Vásárhelyt, 1882. január 1.

A „Székelyföld“ kiadó hivatala.

Táviratok.

— Magyar távirati iroda. —

Budapest. jan. 2. Az új év alkalmából Tisza miniszterelnököt a szabadelvű párt küldöttsége nevében Csáky László gr. üdvözölte, mire a miniszterelnök láthatólag meghatottan válaszolt. Ezután Péchy Tamás képviselőházi elnöknel tiszteleggett a párt, hol Szathmáry Miklós szónokolt. Végül a miniszterelnök vezetése alatt megjelentek a miniszterek az elnök üdvözlésére, kiket a jegyző-kar követett.

Szeged. jan. 2. Tisza Lajos királyi biztost a tisztí kar és város monstre-küldöttsége üdvözölte.

Zára. jan. 2. A krivosciai községek a napokban kijelentették meghajlásukat a honvédségi törvény előtt.

Bécs. jan. 2. A gotthardi vasút megnyitása megtörtént. Az átmenet az alaguton 40 perczig tart.

Páris. jan. 2. A gyarmat szívélyes fogadtatásban részesítette Roustan miniszterresidenst; a szónok tiltakozott a rágalmak ellen, melyekkel Roustant elhalmozták.

Kassa, jan. 2. Schuster Constantin püspöknek valóságos belső titkos tanácsossá történt kinevezése alkalmából a megyei és városi törvényhatóság és az összes papság tisztelegtek valláskülönbség nélkül.

Mi újság?

A magyar országgyűlés mindkét háza decz. 31-én ülést tartott; kihirdettetett 9 szentesített törvény.

*

A román szenátus és képviselőház kormányparti tagjai értekezletet tartottak, melyből a kormány felszólított, hogy a marhaexportnál Magyarországra, interveniáljon, mivel a határon felállított vesztegetintezetek a marhavész behurcolását úgy is kizárják. A külügy-miniszter megígérte, hogy ez értelemben a bécsi követnek utasításokat fog adni.

*

A képviselőház pénzügyi bizottságának tagjai folyó év január hó 2-án indultak Fiuméba, hogy megvizsgálják azon nagymérvű építkezéseket, melyek ott részint már megtétettek, részint megtétetni fognak az állam költségén.

*

Kovács Sámuel ügybuzgó városi tanácsos 32 szavazattal Borosnyai Pál képviselő 18 szavazata ellenében decz. 31-én Marosvásárhely polgármesterévé általános lelkesedéssel megválasztott; az esküt azonnal letette.

*

Varsóból írják decz. 28-ikáról a Schlesische Zeitungnak: Tegnap dél óta nyugalom van a városban. A zavargókat, kik tegnap délután annyi galadságot vittek végbe, a megerősített katonai csapatok részint szétverték, részint elfogták s e pillanatig nem ujult meg a zsidóüldözés. A pusztulás a város külső részeit érte leginkább. A város közepén a jómódúak negyedét jóformán megkimélték a zavargók, mert itt némi ellenállásra találtak a katonaság részéről. A Visztula mentén elterülő szegényebb városrészek szenvedtek legtöbbet. Ezen a tájon alig maradt épen egyetlenegy zsidónak boltja vagy lakása. — A házakat szétrombolták, a butorokat kiszórták az utcákra, a boltokat meg kirabolták. Cseppet sem tuloz, a ki a megrongált házak számát háromszázra teszi, az elpusztított boltok pedig kétszer annyira becsüli. A zsidók kára legalább is 300,000 rubelre rug.

Lapunk mai számához Demjén László kolozsvári kőrykereskedő felhívása van mellékelve.

Kézdi-Vásárhely, 1882. január 2.

(Folytatás.)

Az italmérési jog rendezésénél, ha célt akarunk érni, egyfelől mások megszerzett jogait tiszteletben kell tartanunk, másfelől pedig magát a jogot általánosítanunk nem szabad.

Régi törvényeink tüzetesen nem rendezték az italmérési jogot. Azonban ezek és a szokásjog szerint kétségtelen, hogy azt csak az gyakorolhatta, a ki

a) székelv városi polgártól törvényes ágyból származott;

b) a város területén „füst“-tel vagyis házzal bírt.

A közelebbi időkben, midőn az ingatlanok forgalma teljesen felszabadults a város területén bár kivásárolhatott házat, midőn 200 frt polgárosodási díj lefizetése mellett minden tisztességes ember városunk polgára lehetett, az italmérési jog gyakorlói igen megszáporodtak.

Ezen szaporodás azonban teljesen törvénytelenül történt, mert azok közül, kik az italmérési jogot gyakorolni kezdték, sokakban hiányzott a fennebb a) pont alatt említett lényeges kellék.

Azonban mi legkevésbé sem javasolnók, hogy a kik már, habár törvénytelenül, gyakorolják az italmérési jogot, azok attól elúttessenek.

Sőt azt véljük leghelyesebbnek, hogy ezeknek az italmérési jog saját személyükre nézve ezután is biztosítsassék.

Ezt szükségesnek tartjuk főleg azért, hogy a rendezés elé akadályok ne gördíthessenek, másfelől pe-

A „Székelyföld“ tárczája.

Sylvester-este.

— Rajz. —

Sylvester-este van, az év utolsó estéje. Künn zug a vihar, szeszélyes játékokat űzve a sűrűn hulló hópelylekkel. A földet lassanként vastag hóréteg borítja be, mely mintegy fehér halotti leplett képez egy meghalt év ravatalán.

Egy fényesen kivilágított palotából vidám zeneszó hangzik ki, melyet a szél felkapva, messze visz, hirdelve, hogy egy boldog embercsoporth siet élvezni az év hátralevő pár percét, hogy gondtalanul, derűlten lépjen át az új évre.

A palota fényárban uszik. A házi ur ragyogó boldog arccsal fogadja vendégeit. Minden arczról csak gondtalan örömet lehet olvasni; itt minden ember boldog. A zene felhangzik s az ifjuság tánczra kel. A család reménye, büszkesége, egy deli barna arczu ifju, ragyogó arccsal suhan tova egy anyagszelid arczu leánykával. A szülők titkos örömmel nézik a szép ifju párt. Két fényes család reménye összpontosul a két szép gyermekben.

— Aranka, — susogja az ifju tánczosnőjének — ismét egy évvel idősebb vagyok; remélem, nem tart többé gyermeknek.

— En eddig is férfinak ismerém önt, Kálmán — sottogja a lányka.

— Köszönöm, Aranka. Azt hiszem, hogy most már jogom van önhöz komolyan szólni.

A lányka elpirult, kezei remegtek. Az ifju megszorította ama piczi reszkető kezeket s gyöngéden keblére szorította a remegő leánykát.

— Aranka, én szeretem önt, — rebegte az ifju — szeretem, mióta ismerem, szerettem az ifju ábrándos szerelmével s szeretem a férfi komolyságával.

A lányka sohajtott és hallgatott, de e hallgatás mindent mondott.

dig-azért, mivel ezen törvénytelenység a városi hatóság egyenes intézkedése vagy sajnos elnézése és a jogositottak gyámoltalansága folytán történt.

A városi hatóság ugyanis némi részben az italmérési jogot tulajdonának tartotta s a város képviselő bizottsága és tanácsa a felett nem egyszer intézkedett.

Ma már azonban ezen felfogás meg nem állhat; annival inkább nem, mivel a m. kir. belügyminisztérium döntvénye szerint is az italmérési jog a város egyes polgárait illeti.

Az italmérési joggal bírónak kötelességük most, hogy megvédjék saját jogaikat minden idegen beavatkozástól, és hogy az italmérési jogot a város területén saját javukra, de olyképp rendezzék, hogy abból a városnak, mint erkölcsi testületnek is segítségére lehessenek.

A kérdés csak az, miképen történjék ezen rendezés. Erről azonban jövőre.

(Folyt. köv.)

Kender-iparunk.

Csik-Szereda, 1882. január 2.

(—e.) Bakay Nándor szegedi fonó-, szövő- és kötélgyárost, több ízben országgyűlési képviselőt, a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter azon utasítással küldötte Csikmegyébe, hogy ott a kendertermelésről és kikészítéséről népszerű előadást tartson, a gazdákat a kender- és lentermelésnek mint nagyon

Az óra e perczben 12-öt üt. A zenekar tust huz. A vendégek boldog új évet kívánnak egymásnak. Az ifju pár boldog mosolylyal közeledik szülőihez. A szülők szeme mindent felfedez; össze teszik kezeiket s mosolyogva szólnak:

— Gyermeked, legyetek boldogok ez új évben!

Az ifjak összenéznek s pillantásuk ékesen beszéli, hogy már az új év meghozta nekik a boldogságot.

Lássunk egy más képet.

Egy nyomorult ház ablakán halvány mécsvilág dereng a sötét, néptelen utcázara. A mily nyomorult a viskó kívül, ép' olyan belül. Egy néhány rozszant butordarab, a sáppadt, elcsigázott arczok szomorú képét tüntetik fel a legnagyobb inségnek, nyomornak. Nyomorult ágyon, rongyokba burkolva egy sáppadt arczu férfi fekszik. Ugy fekszik ott, mintha halva volna s csak néha-néha nyög egyet-egyet. Ilyenkor egy halvány, szenvedő arczu nő felemelkedik az asztal melől, odamegy a beteghez, felsimítja izzó homlokáról sötét fűrt, gyöngéd szavakat intéz hozzá. A beteg nehezen felnyitja szemeit, fájó szeretettel néz nejjére, valamit sottognak ajkai s aztán ismét lehunyja szemeit.

Az óra 12-öt üt. A vidám zenehangok a palotából ide hallszanak. A sáppadt nő az ágyhoz megy, oda hajol férjéhez, megsókolja homlokát s szeretetteljesen sottogja:

— Az Isten adjon nekünk több boldogságot ez új évben, édes férjem.

A férfi felnyitja szemeit, szeretettel néz nejjére, megragadja kezét s nagy erőlködéssel ajkaihoz viszi s alig hallhatólag sottogja:

— Az ég adjon neked boldogságot ... Vigyázz gyermekükre ... Isten ... Isten ... veled!

A beteg felsohajt, a nő felsikolt:

— Nagy isten, meghalt! ... és eszméletlenül összeesik.

A palotából a zenehangok egyre hallszanak.

Mig ott két boldog család vigad gyermekai boldog egyesülésén, addig a kunyhóban egy kétségbeesett nő zokog a szeretett férj holt testénél.

fontos és jövedelmező iparágunk meghonosítására buzdítsa; továbbá hogy Csikmegyéből 5—10 székely fiút gyárába mint gyakornokokat felvegyen, kiknek a gyárban leendő ellátásához esetleg a miniszterium is segélylyel hozzá járulván, ott kiképeztessenek a szután mint szakértő iparosok, gyári munkavezetők, vagy mint gépmesterek legyenek alkalmazhatók.

Mig egy részről nagy köszönettel tartozunk miniszter ur ö exejának ezen gondoskodásáért, addig el nem mulaszthatjuk, hogy fel ne hívjuk gazdáink figyelmét e helyen is a kendertermelés fontosságára.

Megyei gazdasági egyesületünk felhívásokat küldött szét, hogy gazdáink minél számosabban jelenjenek meg a Bakay előadására. Azonban részint az idő rövidsége, részint azon hagyományos okból, hogy mi minden ilyen közművelődési mozgalom iránt érdektelenek szoktunk lenni, alig jelent meg egy-két gazda a kitűzött időre. Szegények, koldusok vagyunk; kíváncsiak vagyunk, hogy éhen ne haljunk és még sem akarunk magunkon segíteni. Azt várjuk, hogy nélkülünk, vagy éppen tudtukon kívül boldogítsa minket valami látatlan hatalom. Azt várjuk, hogy a kormány vagy társadalom — mely annyi fölől gédelget, készen meg-rágra tegye szájunkba a falatot. Még a módját sem akarjuk megtanulni annak, hogy miként segíthetnének magunkon.

Bakay a mi földünket és égalji viszonyainkat teljesen alkalmasnak tartja a kender- és lentermelésre, úgy hogy azt is hangsúlyozta, mikép széles Magyarországnak egyetlen vidéke sem alkalmasabb.

Ha már most a körülmény kedvezőségét okkal-móddal fel tudnók használni, nem kellene, hogy a közpénztáratok örökös ostromban tartsuk a kölcsönért, melynek úgy is előbb-utóbb veszedelem, eladósodás és tönkrementetés a vége.

Kendertermelésünknek idáig igen nyomós akadály volt az, hogy nem volt piacunk, hol méltányos és jövedelmező árban értékesíthettük volna. Erre nézve Bakay azon ígéretet tette, hogy a kormány kész leendő beváltó helyeket felállítani a megyében, hol mindenki terményét azonnal eladhatja méltányos árban. Bakay pedig kötelezi magát, hogy a beváltó helyekről a kender gyára számára mind átveszi; feltéve természetesen azt, hogy a termelt kender minőség tekintetében megfelel a kívánalomnak.

Igen, de a mi kenderünk, mostani termelésünk szerint, kevésbé felel meg a kívánalomnak, mert nagyon kurta és fehéritetlen. Kurta azért, mert sűrűn vetjük, és fehéritetlen azért, mert nem jól áztatjuk. Ezeken kívül nem jó a vető magunk és nagyon kezdetlegeseek tilóink és gerebeneink.

(Vége köv.)

Mindenféle.

— A csikmegyei alispáni szék Lázár Dénes alispánnak főispánná kineveztetésével üresedésbe jövén, előrelátólag sok konkurrenset fog sikra állítani. Az aspiránsok neveit azonban most még korai volna emlegetnünk.

— Hölgyeink megnyugtására kinyilvánítjuk, hogy azon általános elterjedt rémhír, mintha az idei farsangon a himlőjárvány miatt bálók nem fognának tartatni,

teljesen alaptalan. Valami elkeseredett keblű férj, vagy papa gyártotta e hamis hírt. — A himlőjárvány szünetben van, s így hölgyeink nyugodt örömmel nézhetnek a közelgő farsang elébe.

— Kézdi-Vásárhelyt a szokásos módon ünnepelték meg most is Sylvester estjét. A mint 12-t vert az óra, harangzugással és énekszóval üdvözölték az új évet, mely hideg méltósággal köszöntött be.

— Hymen. Sylvester Dénes, a kézdivásárhelyi kir. járásbíróság derék fiatal aljárásbírája, a mult karácsoni ünnepeken tartotta esküvőjét Balog Ilona kisasszonnyal, Balog Izra kir. törvényszéki bíró művelt lelkű leányával.

— A csikszerepai kaszinó közgyűlése Székely Endre elnöksége alatt egy nagy bizottságot küldött ki, mely a farsang tartama alatt a kaszinó könyvtára javára zártkörű bált rendezzen. A bizottság tagjai: Beke Mihály, Benedek István (pénztáros), Dessewffy Aurél, Györfi Sándor, Kovács Antal, László István, Molnár Lajos, Pap Domokos, Pototzky Kristóf, Rákossy Miklós, Székely Károly, Thaly István.

— A csikszerepai korcsolyázó-egylet minél tovább nagyobb tért hódít s egyre gyarapodik ezen nemes szórakozást nyújtó sport kedvelőinek a száma. Csak második éve áll fenn s már is szép virágzásnak örvend. Különösen nő-közönségünk érdeklődik iránta.

— A csiksomlyói nőegylet megkezdte fillérestéyleit. Mint halljuk, már két estély volt s mindkettő igen szépen sikerült. Sajnáljuk, hogy programokat nem küldtek szét s így csak utólagosan értesülhettünk róla.

— A székelyudvarhelyi jótékony nőegylet az ot-tani kisdóvoda és saját alaptőkéje javára folyó hó 14-ik és február 18-ik napján a város házában két tánczoszort rendez. Az egylet folyó hó 9-én megkezdli fillérestéyleit, melyek tolytattatnak minden hétfőn husvéti nagyhétig.

— Nyilvános köszönet. Kézdivásárhelyi tek. Szabó Mózes ur és tiszteletreméltó neje született Sebesi Ilona urasszony a nagykaszoni róm. kath. iskola magtára gyarapítására folyó hó 10-én nagylelkűen öt régi köböl rozstot ajándékozván, az iskolaszék nevében, alulírt, említett nemes szívű jótévedőinknek, ezen a népevelés előmozdítását célzó hazafias áldozatkésztségükért, siet a nyilvánosság előtt is őszinte hálás köszönetét nyilvánítani. Nagykaszon, 1881. decz. 21. Ferenczi Ignác, plebános.

— Lapunk mai számának mellékletét ajánljuk a t. közönség figyelmébe.

Szerkesztői izenetek.

Sándor K. urnak. Ügyünk lelkes támogatásáért fogadd hálás köszönetünket. Sz... irt a kérdéses ügyben. Nagyon kíváncsok lenne, ha azonnal lejönné az az ur. Boldog új évet!

Egy brutális körjegyző. A mért egy részeg embert — ki őt incitálta — nyakon ütött: azért még ne forrázzuk nyakon. Nem célunk alapos ok nélkül senkit háborgatni. Tényeket, adatokat kérünk — s akkor lapunk nyitva lesz a tárgyilagos felszólalásnak.

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre,

Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

